

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek (sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

Protokolant Kinga Sternik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie del. do Prokuratury
Krajowej Anety Orzechowskiej

w sprawie H. O.

skazanego z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 lutego 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 24 listopada 2022 r., sygn. akt IX Ka 988/22

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej

z dnia 1 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 477/21,

**1. uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Rejonowego w Skarżysku- Kamiennej w zakresie, w jakim
doszło do przypisania skazanemu czynów z pkt. I i IV i na
podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w związku z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.
postępowanie karne wobec H. O. o te czyny umarza, kosztami
procesu w tej części obciążając Skarb Państwa;**

2. uchyla zaskarżony wyrok w zakresie, w jakim utrzymano nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej co do orzeczenia o karze łącznej i w tej części sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

3. w pozostałym zakresie oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;

4. zarządza zwrot H. O. uiszczonej opłaty od kasacji.

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Skarżysku – Kamiennej wyrokiem z 1 kwietnia 2022 r., sygn. II K 477/21 uznał H. O. winnym czynu określonego w:

1. art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s. i w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 §1 k.k.s., popełnionego w okresie od lutego do grudnia 2011 r. i za ten czyn na podstawie art. 62 §2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 2 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. wymierzył karę grzywny w wysokości 400 stawek dziennych po 200 zł każda;
2. art. 273.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., popełnionego w okresie od 16 marca 2010 r. do 31 grudnia 2011 r. i za ten czyn w oparciu o przepis art. 273 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył karę grzywny w wysokości 350 stawek dziennych po 200 zł każda;
3. art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., popełnionego w styczniu 2012 r. i za ten czyn w oparciu o przepis art. 271 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 200 zł każda;
4. art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s. i w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 §1 k.k.s., popełnionego w grudniu 2011 r. i za ten czyn na podstawie art. 62

§ 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. art. 2 k.k.s. w zw. z art. 23 § 1 i 3 k.k.s. wymierzył karę grzywny w wysokości 130 stawek dziennych po 200 zł każda;

5. art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. popełnionego w grudniu 2011 r. i za ten czyn w oparciu o przepis art. 273 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył karę grzywny w wysokości 130 stawek dziennych po 200 zł każda;

6. art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., popełnionego w okresie od 12 września do 29 grudnia 2011 r. i za ten czyn w oparciu o przepis art. 271 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 200 zł każda.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 39 § 1 i § 2 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. sąd I instancji wymierzył karą łączną grzywny w wymiarze 700 stawek dziennych po 200 zł każda.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca, w której powyższemu wyrokowi zarzucił obrazę art. 7 k.p.k., art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k., 424 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., a także błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść jak również rażącą niewspółmierność kary grzywny wymierzoną oskarżonemu.

Wyrokiem z 24 listopada 2022 r., sygn. IX Ka 988/22, Sąd Okręgowy w Kielcach utrzymał w mocy zaskarżony wyrok i zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 14.020 zł tytułem kosztów sądowych należnych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku sądu II instancji złożył obrońca H.O., w której temu orzeczeniu zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie przepisu:

1. art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie okoliczności wyłączającej ściganie, jaką jest przedawnienie karalności przestępstw karnoskarbowych jak też czynu z art. 273 k.k., co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą opisaną w art. 439 § 1 pkt. 9 k.p.k.

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli instancyjnej poprzez brak rzetelnego rozważenia podniesionego zarzutu odwoławczego dotyczącego naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów i zaakceptowaniu dowolnej analizy zebranego przez sąd I instancji materiału dowodowego, noszącej znamiona rażącej dowolności w zakresie oceny dowodu z zeznań G. D. co do przypisanych skazanemu czynów, a także poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności ujawnionych w toku niniejszego postępowania, czego konsekwencją było przyjęcie, iż:

1. H. O. prowadząc działalność gospodarczą w zakresie budowlanym pod nazwą Firma Handlowa „[...]” posłużył się w rozliczeniach podatkowych nierzetelnymi, niemającymi pokrycia w rzeczywistości fakturami VAT, a także że jego zachowanie wypełniło znamiona czynu wyczerpującego dyspozycję art. 273 k.k., które to ustalenia poczynione zostały wyłącznie w oparciu o niespójne, wewnętrznie sprzeczne zeznania G. D., który to świadek skorzystał z instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, co sprawia że jego depozycje dotknięte są wysokim stopniem niepewności w zakresie przypisanych skazanemu czynów, nadto sąd oparł się o decyzje organów skarbowych i analizy pracowników tych organów, które dla sądu karnego nie są wiążące, stanowią one jedynie o tym, iż H. O. był dłużnikiem RP w związku z podatkiem VAT, które następnie w całości uregulował;

2. depozycje G. D. stanowią konsekwentny materiał dowodowy w oparciu, o który można dokonać stanowczych ustaleń faktycznych, wystarczających do rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej H. O.;

3. wewnętrznie sprzeczne, nieprecyzyjne depozycje G. D. uzasadniać znacznym upływem czasu od inkryminowanych zdarzeń, podczas gdy sprzeczności w depozycjach zachodziły także w protokołach postępowania przygotowawczego,

4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez brak rzetelnego rozpoznania zarzutów apelacyjnych dotyczących naruszenia prawa procesowego przez Sąd I instancji, tj. art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. i uchybienie prawidłowej kontroli instancyjnej, wydanie wyroku na podstawie tylko części całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, ocenianych przez Sąd Odwoławczy w sposób pejoratywny, z pominięciem wyjaśnień H. O., których prawidłowa analiza nie wskazuje aby skazany swym zachowaniem wypełnił znamiona przypisanych mu czynów;

5. przepisu art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. przez nieprawidłowe, powierzchowne przeprowadzenie kontroli instancyjnej oraz nienależyte, nierzetelne oraz pozbawione wnikliwej analizy rozważenie przez sąd odwoławczy każdego z zarzutów zawartych w apelacji obrońcy skazanego H. O. oraz nieustosunkowanie się do argumentacji zawartej w jej uzasadnieniu, co skutkowało niezasadnym zaakceptowaniem ustaleń sądu pierwszej instancji naruszających zasadę *in dubio pro reo*, a ponadto wadliwe, lakoniczne uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego, polegające na odwoływaniu się do trafności ustaleń i ocen sądu I instancji, a braku odpowiedniej argumentacji, która wskazywałaby, dlaczego podniesione zarzuty oraz argumenty na ich poparcie, nie zasługują na uwzględnienie, co powoduje, że kontrola odwoławcza *de facto* nie nastąpiła.

6. art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. przejawiające się w oddaleniu wniosku dowodowego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadków T. S., Z. Ś., K. K., M. W., A. M., K. F., B. K., B. B. i M. L. z uwagi na to, że dowody są nieprzydatne do stwierdzenia okoliczności przedmiotowego postępowania w sytuacji, gdy uzasadnienie postanowienia o odmowie przeprowadzenia dowodu powiela treść ustawy, nie odpowiada prawidłowo rozumianemu nakazowi uzasadnienia postanowienia, a wreszcie - w zasadzie uniemożliwia Sądowi Najwyższemu dokonanie kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji pod kątem zasadności (lub też bezzasadności) zarzutów podniesionych

w kasacji, co w stopniu poważnym ogranicza prawo do obrony H. O.; ponadto

wnioskowane dowody zmierzały do weryfikacji dowodów, na podstawie których sąd poczynił ustalenia faktyczne co do sprawstwa skazanego, a więc decyzje dowodowe sądu niewątpliwie miały istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej i przekazanie sprawy sądowi I Instancji w zaskarżonym zakresie do ponownego rozpoznania.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja obrońcy okazała się częściowo zasadna, ale tylko w zakresie pierwszego podniesionego w niej zarzutu i to w odniesieniu jedynie do czynów przypisanych skazanemu wyrokiem sądu I instancji w pkt. I i IV. W pozostałym zakresie kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym. Kasację – jako nadzwyczajny środek zaskarżenia orzeczenia można bowiem wnieść na korzyść skazanego jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania (art. 523 § 2 k.p.k.). Ograniczenie to nie dotyczy jedynie kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. czy też w przypadku wniesienia jej przez podmiot wymieniony w art. 521 k.p.k. (art. 523 § 4 k.p.k.). Z oczywistych więc względów, wobec treści rozstrzygnięć sądów obu instancji, w których orzeczono skazanemu kary grzywny za czyny przypisane skazanemu w pkt. II, III, V i VI w wyroku sądu I instancji – kasacja była niedopuszczalna wobec braku stwierdzenia w tym zakresie okoliczności wynikających z treści art. 439 k.p.k.

W związku z powyższym niniejsze uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego zostanie sporządzone tylko w takim zakresie w jakim uznano częściową zasadność kasacji stosownie do treści art. 535 § 3 zdanie pierwsze k.p.k. oraz w szerszym zakresie w jakim skarżący podniósł zarzut z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w stosunku do czynów przypisanych skazanemu, a wypełniających znamiona z art. 273 k.k.

Przechodząc do meritum Sąd Najwyższy uznał za zasadny zarzut I kasacji obrońcy w zakresie przypisanych skazanemu czynów określonych w art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s.

Karalność wskazanych występów na etapie wyrokowania przez sądy obu instancji uległa bowiem przedawnieniu. Otóż wymieniony w pkt I wyroku sądu I instancji czyn z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k. został popełniony w okresie od lutego do grudnia 2011 r., a wskazany w pkt. IV - w grudniu 2011 r. W czasie ich popełnienia przez oskarżonego czyny te były zagrożone jedynie karą grzywny. Zgodnie natomiast z treścią art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s. karalność przestępstwa skarbowego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło lat 5, gdy czyn stanowi przestępstwo skarbowe zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności lub karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 3 lat. Stosownie natomiast do przepisu określonego w § 5 art. 44 k.k.s., jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie przeciwko sprawcy, karalność popełnionego przez niego przestępstwa skarbowego określonego w § 1 pkt. 1 art. 44 k.k.s. ustaje z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu.

Warunek określony w art. 44 § 5 k.k.s. został spełniony na etapie postępowania przygotowawczego albowiem jak słusznie zauważył sąd II instancji postanowienia o przedstawieniu zarzutów wobec H.O. w stosunku do czynów przypisanych oskarżonemu wyrokiem sądu I instancji w pkt I i IV wydane zostały odpowiednio w dniu 9 września 2015 r., 15 oraz 30 czerwca 2016 r. i tym samym okres przedawnienia licząc łącznie okresy wskazane w art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s. i art. 44 § 5 k.k.s. wyniósł – 10 lat. Czyny w omawianym zakresie przedawniły się więc w grudniu 2021 r. Pierwszy nieprawomocny wyrok w tej sprawie natomiast zapadł 1 kwietnia 2022 r., a wyrok sądu odwoławczego 24 listopada 2022 r. Sądy obu instancji wyrokując w omawianym zakresie powoływały się natomiast na treść przepisu art. 15 zzz¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.), z którego to przepisu wynikało, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 6 miesięcy po ich odwołaniu nie biegnie

przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe, a nadto, że okresy te liczy się od dnia 14 marca 2020 r.

Natomiast Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 12 grudnia 2023 r., sygn. akt P 12/12, orzekł, że wspomniany przepis art. 15 zzz¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1327 ze zm.) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej (Dz. U. z 21 grudnia 2023 r., poz. 2740). Uzasadniając wyrok Trybunał Konstytucyjny wskazał na następujące 3 elementy, które doprowadziły go do powyższej konkluzji, otóż:

1. Ustawodawca w art. 15 zzz¹ ust. 1 ustawy marcowej nie wskazał terminu, do którego obowiązywać miało zawieszenie biegu przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe, jak również nie określił maksymalnego limitu czasowego, do którego mogło ono trwać. Mimo że stan zagrożenia epidemicznego ogłoszono po raz pierwszy 14 marca 2020 r., następnie ogłoszono stan epidemii 20 marca 2020 r., a od 16 maja 2022 r. obowiązywał ponownie stan zagrożenia epidemicznego, który ostatecznie został zniesiony 1 lipca 2023 r., to – z perspektywy, tak organów stosujących prawo, jak i jednostek, zwłaszcza w dacie wniesienia rozpatrywanego pytania prawnego – nie było możliwe określenie granic czasowych, do których trwać miało wydłużenie okresów przedawnienia. Tym samym art. 15 zzz¹ ust. 1 ustawy marcowej stworzył w istocie instytucję zawieszenia biegu przedawnienia na czas nieokreślony, godząc przez to w zasadę ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Zasada ta opiera się na założeniu, że działalność organów władzy publicznej powinna charakteryzować się lojalnością i uczciwością względem każdej jednostki, wzbudzając w niej poczucie bezpieczeństwa prawnego i stabilności (por. J. Nowacki, *Pewność prawa a zasada lex retro non agit*, [w:] *idem, Studia z teorii prawa*, Kraków 2003, s. 88-89). Tymczasem kwestionowany przepis ustawy marcowej nie spełniał tego wymogu. Po pierwsze bowiem – regulacja ta nie została wprowadzona w marcu 2020 r., czyli w początkowym okresie pandemii (który w

sposób bezprecedensowy wpłynął na dezorganizację życia publicznego – por. postanowienie TK z 10 czerwca 2021 r., sygn. Ts 111/20, OTK ZU B/2021, poz. 113), lecz dopiero po upływie piętnastu miesięcy od wystąpienia epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Po drugie – badany przepis był sprzeczny z regulacją art. 44 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2023, ze zm.) przez to, że – mimo przedawnienia należności publicznoprawnej – nadal utrzymywał karalność przestępstwa z nią związanego. Po trzecie – zawieszenie biegu przedawnienia karalności czynu bez wskazania konkretnej daty (mimo nawet upływu biegu przedawnienia należności publicznoprawnej) przełożyło się na to, że przy jednoczesnym uspokojeniu sytuacji epidemicznej (co stanowi fakt notoryjny) narażało zainteresowane podmioty na skutki prawne, które nie mogły być uprzednio przewidziane; uchwalane przez ustawodawcę nowe przepisy nie mogą zaskakiwać ich adresatów, co do dalszego postępowania władz publicznych.

2. Wykreowany przez art. 15 zzz¹ ust. 1 ustawy marcowej stan prawny, ingerujący w pozycję prawną jednostki, zależał od decyzji organu władzy wykonawczej, czyli ministra właściwego do spraw zdrowia, który decyduje w przedmiocie stanu zagrożenia epidemicznego oraz stanu epidemii na podstawie art. 46 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284, ze zm.; dalej: ustawa sanitarna). Doszło tu zatem do kuriozalnego powiązania funkcjonowania odnośnej regulacji prawnokarnej w postaci zawieszenia biegu przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe od decyzji ministra właściwego do spraw zdrowia, podejmowanej na poziomie aktu podustawowego w postaci rozporządzenia wykonawczego – i to nawet nie do ustawy marcowej, tylko do ustawy sanitarnej, czyli jeszcze innego aktu normatywnego. Innymi słowy, w demokratycznym państwie prawnym, szanującym trójpodział władzy, scedowanie przez ustawodawcę (świadomie albo nie) na organ egzekutywy (ministra odpowiedzialnego za odnośny dział administracji rządowej) decyzji o funkcjonowaniu instytucji prawnej, która kształtuje położenie prawne jednostki, jest konstytucyjnie niedopuszczalne; *in abstracto*, jeżeli ustawodawca decyduje się choćby właśnie na zawieszenie biegu jakiegoś terminu, to tylko ustawodawca ma prawo zdecydować o zakończeniu tego zawieszenia, a

jednocześnie ma obowiązek *ab initio*, a nie *in fine*, wskazać wyraźnie termin końcowy rzeczonoż zawieszenia, jeżeli nie chce narazić się na zarzut obraży art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

3. O ile w marcu i kwietniu 2020 r. – czyli w początkowym okresie pandemii COVID-19 – rzeczywiście występowały problemy z efektywnym funkcjonowaniem organów państwa (co stanowi fakt notoryjny), o tyle – na co trafnie zwrócił uwagę sąd pytający – postępowania karne były zasadniczo kontynuowane przez cały czas jej dotychczasowego trwania. Nie ma żadnych publicznych danych świadczących o tym, że występujące opóźnienia wynikłe z kwarantanny lub izolacji sędziów, prokuratorów, policjantów czy też świadków lub oskarżonych wpływałyby w tak istotnym stopniu na bieg postępowań karnych lub karnoskarbowych, że konieczne było wprowadzenie art. 15 zzz¹ do ustawy marcowej. Stąd też wejście w życie tak daleko idącej normy prawnej – piętnaście miesięcy po ogłoszeniu stanu zagrożenia epidemicznego, a następnie stanu epidemii – zawieszającej wprost instytucję przedawnienia w prawie karnym, musi być uznane za nieproporcjonalne i sprzeczne z art. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny określając skutki swojego orzeczenia wskazał, że omawiany wyrok usuwa z systemu prawnego skutek, jaki wywierał art. 15 zzz¹ ust. 1 ustawy marcowej co oznacza, że norma prawna zawarta w tym przepisie – jako niezgodna z Konstytucją – nie oddziaływała, co w sprawach zakończonych, w których zastosowano badany przepis, otwiera zainteresowanym podmiotom drogę do wznowienia postępowania na zasadzie art. 190 ust. 4 Konstytucji, a w sprawach będących w toku (w tym przed sądem pytającym) – powoduje jego pominięcie przy orzekaniu i stosowanie przepisów ogólnych w zakresie biegu przedawnienia.

Mając na uwadze fakt, że wyroki Trybunału Konstytucyjnego zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne w związku z tym Sąd Najwyższy stwierdza, że w omawianym zakresie wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej dotknięty jest bezwzględną przesłanką odwoławczą wynikającą z treści art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., co implikowało umorzenie postępowania w zakresie wskazanym w sentencji niniejszego wyroku wobec przedawnienia karalności przestępstw określonych w art.

62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 2 k.k.s., o które został oskarżony H. O. Uchylenie wyroków sądów obu instancji i umorzenie postępowania we wskazanej części natomiast obligowało Sąd Najwyższy do uchylenia wyroku sądu odwoławczego w zakresie wymierzonej skazanemu kary łącznej i przekazanie w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kielcach celem jej na nowo ukształtowania.

Natomiast jeżeli chodzi o przypisane H. O. wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku-Kamiennej występki określone w art. 273 k.k. na etapie wyrokowania przez Sąd Okręgowy w Kielcach, to ich karalność nie przedawniła się. Przepis art. 273 k.k. przewiduje bowiem w przypadku wyczerpania jego znamion możliwość orzeczenia kary grzywny, kary ograniczenia wolności albo kary pozbawienia wolności do lat 2. Z kolei z przepisu art. 101 § 1 pkt 4 k.k. wynika, że dla tego typu występków okres przedawnienia karalności wynosi 5 lat. W realiach niniejszej sprawy przedawnienie karalności czynów opisanych w pkt II i V upłynęłoby odpowiednio z dniem 31 grudnia 2016 r. i w grudniu 2016 r. Jednakże ustawą z 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy – kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 189), która weszła w życie 2 marca 2016 r. zmieniony został przepis art. 102 k.k., który wydłużył termin przedawnienia karalności występków wymienionych w art. 101 § 1 pkt 4 k.k., w przypadku wszczęcia postępowania *in rem*, z 5 do 10 lat. Z powyższej ustawy wprost natomiast wynika, że ma ona zastosowanie do czynów popełnionych przed dniem wejścia jej w życie, chyba że termin przedawnienia już upłynął. Tym samym ustawodawca wprost wyłączył spod jej działania przepis art. 4 §1 k.k.

W niniejszej sprawie postanowieniem z 15 marca 2016 r. prokurator prowadzący śledztwo przejął do łącznego prowadzenia postępowanie toczące się w Urzędzie Skarbowym w Skarżysku - Kamiennej przeciwko H. O. o przestępstwa karno-skarbowe. W dniu 2 czerwca 2016 r. prokurator nadzorujący śledztwo wydał postanowienie o uzupełnieniu - zmianie postanowienia o przedstawieniu zarzutów H.O., które dotyczyło pkt. II wyroku sądu I instancji, następnie 30 czerwca 2016 r. wydał kolejne postanowienie o uzupełnieniu-zmianie zarzutów skazanemu, które obejmowało m.in. czyn z pkt. V wspomnianego wyroku Sądu Rejonowego w Skarżysku - Kamiennej. Postanowienia powyższe następnie ogłoszono H. O. odpowiednio 15 czerwca i 5 sierpnia 2016 r., a więc w okresie biegu przedawnienia określonego w art. 101 § 1 pkt 4 k.k. Spełnione zostały więc przesłanki wynikające z treści omawianego zmienionego przepisu art. 102 k.k. W związku z powyższym biorąc pod uwagę wskazane okoliczności, jak i również treść przepisów art. 101

§ 1 pkt 4 k.k. i zmienionego przepisu art. 102 k.k. okres łączny przedawnienia przypisanych skazanemu H. O. przestępstw określonych w art. 273 k.k. przedawniłby się odpowiednio 31 grudnia 2026 r. i w grudniu 2026 r. Zaskarżone orzeczenie w tej części nie jest więc dotknięte bezwzględną przesłanką odwoławczą wynikającą z treści art. 439 § 1 pkt 9 w zw. z art. 17 § 6 k.p.k., albowiem zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny przepis 15 zrz¹ ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1327 ze zm.) nie miał wpływu na wydłużenie biegu przedawnienia we wskazanej części zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim w mocy wyroku sądu I instancji – co błędnie wskazał w pisemnym uzasadnieniu sąd I instancji, a których to wątpliwości nie rozwiął w sposób czytelny sąd II instancji. Błędny pogląd natomiast prawny nie miał wpływu na treść rozstrzygnięcia sądów obu instancji.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku orzekając o kosztach sądowych w części, w której doszło do umorzenia postępowania w oparciu o przepis 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 637 a k.p.k., zarządzając jednocześnie zwrot H. O. uiszczoną opłatę od kasacji.

[PGW]

[ał]